

Een tragische verjaardag : 22 April

Die dag brengt jaarlijks de herinnering weder van eene der meest tragische voorvallen uit den grooten oorlog, eene gebeurtenis die uiterst gewichtige gevolgen had kunnen hebben : de verraderlijke eerste Duitse gasaanval in 1915. Die gebeurtenis wordt nog jaarlijksch vroorn herdacht door diegenen die, spijts dood, vergif en versmachting, toch den weg hellen kunnen versperren aan den onirecedigen zandval.

Duitschland had ook het Tractaat van den Haag onderteekend, het gebruik van gifstoffen verbodend in oorlogstijd. Doch voor dit land komt het er op een eedbreuk min of meer niet op aan ! « Noth kent kein Gebot ! » verklaarde von Bismarck, den Rijk kanselier, op 4 Aug. 1914, om den inval van België goed te praten.

Den 23 April 1915 zocht de Duitse Generaals Staf een laffe uitlecht in een grove leugen met te verklaren dat de Geallieerden gebruik gemaakt hadden van giftgassen en dat het Duitse leger slechts den vijand met zijn eigen wapenen bestreed.

De de waarheid komt altijd tot haar recht en het is daarom interessant het volgend uittreksel over te drukken uit de Oorlogsherinneringen van den Duitschen General van Dimpfel, die in 1915 het bevel voerde over het XVe Legerkorps, dat op het Front van Vlaanderen stellig had gewonnen :

« Den 25 Januari 1915 werd ik met mijn Staf opgedrukt naar het Groot Hofdrukkertje te Mezières ontboden om er met Falkenhayn te confereren.

« Hij vertrouwde ons toe, dat er een nieuw oorlogstuig — de gasgassen — ging ingevoerd worden en dat men voornemens was de eerste proeven in mijn sector te wagen.

« Ik moet erennen dat de opdracht, den vijand te vergiften zoals men ritter en rind ongedierte vergiftigt, op mijn den indruk liet dat ze op ak rechtgeaard en eerlijk zo dat laten moet : het procedé stelde me tegen de borst. Maar, moesten de gasgassen tot den val van Yper leiden, dan behielden we wellicht een zekere de blyfheid zijn zou voor het verder oop van den veldtocht.

« In Februari was de vermaarde scheikundige Geheime Rat Haber bij mijn Staf toegekomen, vergezeld van Kolonel Peterson, voor de militaire opstelling en van een geheimzinnige weerkundige veldofficier.

« Begin Maart werd er een aanvang gemaakt met het opstellen in de voorste looigrachten, van de bekende stalen flesschen. Enkel ten tijde later, werden twee der « gasbussen » door een voltreffer verrijd en het opgehoopte gas ontsnapte. De manschappen in de omringde nabijheid werden erg ziek. Een onder hen stierf, na veel bloed te hebben gespuwd.

« Een tijdje later doorboorden gewerkorps eene flesch : drie manschappen sterven aan gasvergiftiging, vijftig anderen werden ziek w ggevoerd. Ze leden verschrikkelijk.

« Den 22 April voerden onze troepen een gasaanval uit tegen het Noorderfront en het Oosterfront van den uitsprong van Yper. Te 5 uur 's avonds ontsnapte het gas, s hern sluitend uit de stalen cilindres en een dichte wolk gele chloor werd door de wind in de vijandelijke linies gedreven. « Werde een echte ramp, overal waar de gifwolven aendreven sloegen de verdieders der vijandelijke Linies — Kanadezen en Franche Koloniaal — op de vlucht om a n een gewisen doed te ontsnappen. Al die zch in de eerste linie bevonden vertikten. Achter de gaswolk vorden de Duitse aanvalscolonnen de alles veroverden tot a n de lijn Steenstrate-Latgemars. Meer dan 50 kanonnen vielen in onze handen.

« Hadden wij, anderzijds, over toerekenende reserves beschikt, onze troepen hadden het front kunnen doorbreken en tot Yper teraken ».

in onze tuinen niet voorradig tijdens het warm seizoen. Vroeger werd er naar gas reed sommige variëten van gewone spinazie op teaal te seltelen op het laat doorschieten en zoo werden variëteiten bekomen als «Triumph» en «Victoria» die betrekkelijk traag opschieten.

Volledige voldoening geven die zomervariëteiten toch nog altijd niet en het lijkt ons dan ook veel doelmatiger de spinazie te vervangen door een ander gewas dat zeer smakelijk en voedzaam is en dat men in de prijcuranten der zaadhandelaars aantreft onder den naam van Nieuw Zeelandsche spinazie of van Vierhoekmoes. De Franche naam is Téragone naar de wetenschappelijke benaming Tetragonia expansa.

Die plant is inderdaad afkomstig van Nieuw-Zeeland vanwaar ze door Cook werd meegebracht rond 1770. Het vierhoekmoes is eene éénjarige plant met zeer uitgespreide en verlate stengels die 0,80 à 1 m. lang worden en dikke, vleezige bladeren voortbrengen. Deze bladeren zijn den ganschen Zomer oogstbaar ook nog nadat de plant bloemen en vruchten heeft voortgebracht. Tegenstridig met hetgeen in sommige boeken beweerd wordt, schiet vierhoekmoes dus wel door, maar de bladeren van bloeiende planten blijven nog bruikbaar.

De zaden van Nieuw Zeelandsche spinazie zijn hoerschtig en zwer hard en het is goed ze 24 à 48 uren in water te laten weken alvorens ze aan den grond toe te vertrouwen. Men kan reeds begin April in een bakje of bloempot zaaïen, doch het gewas lijdt nogal fel van het verplanten en daarom zaaïen wij ter plaatse rond half April, zorg dragende de zaden goed te weken. We zaaïen gewoonlijk ééne enkele rij, midden op een breed tuitbed dat reeds met eene of andere lentegroente beset is. De eerste weken groeit het vierhoekmoes zeer traag en het past dus uitstekend voor tusschen-teelt. In Juni bekomt men dan eene rij sterke planten die na enkele weken eene groote ontwikkeling nemen en waarvan kan geoogst worden van begin Juli tot in October, tot wanneer strenge nachtvorst de planten vernietigt.

Vierhoekmoes groeit op alle gronden, doch de beste produkten worden bekomen op warme en zeer doordringbare bodems die rijklijk voorzien zijn van stikstof. Het oogstgebied van Juli tot October door het plukken van de meest ontwikkelde bladeren en ook wel van de kopscheuten. De benutting in de keuken is juist zoals bij gewone spinazie.

Vroege Erwtten.

Ziehier enkele bijzonderheden noemens deze teelt, naar « De Koornbloem ». Het is hoegenaamd niet roodzakelijk een kstelijke inrichting te bezitten, natuurlijk dezen die over kassen en broeibakken beschikken, sullen ook weten op welke wijze ze het grootste voordeel hieruit kunnen trekken, maar we zija er nu eenmaal op uit om met de minste onkosten mogelijk, U aan te toonen hoe ge met den hweek van vroege erwten moet te werk gaan.

Wanneer men over het noodige getal bloempjes beschikt van 8 tot 10 cm. doormeter, dan kan men deze benuttigen. Nochtans, en we hoorden dit reeds verklaren uit den mond van befaamde hoveniers, is dit niet volstrekt noodzakelijk en kan men zich ook eenige kiembakjes vervaardigen. Een kiembakje van 12 tot 15 cm. diep, voorzien van een bodem waarin men op voorhand geboord heeft om een degelijke uitwatering te bekomen, kan met voordeel de bloempotes vervangen.

Legt op den bodem een dunne

Staan ter dekking bij LAMBERT MARTIN TE BETHO-TONGEREN NOÇEUR DU FOSTEAU

stamboek nummer 34/2214

ZOON VAN :

ESPOIR DE QUAREGNON 30/1980 en AIMÉ DU FOSTEAU 23/9541

De overgrootvader van NOÇEUR, ALBION D'HOR ; zijn grootvader AVENIR D'HERSE en zijn vader ESPOIR DE QUAREGNON, waren beurtelings kampioen hengst van België.

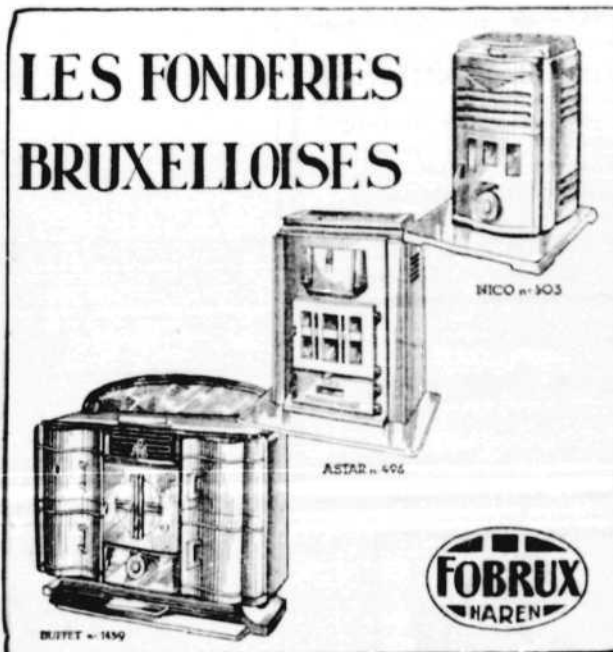
NOÇEUR had het grootste succes in de prijsskampen en behaalde onder meer de 1e prijs te Tongeren in 1932, 1933 en 1936 ; werd te Brussel geprimeerd in 1932, 1933 en 1934 ; bekwam meermaals de Nationale Premie, zoowel de persoonlijke als de premie van voortelers, enz.

Hij is gekend en heeft bewezen een uitstekend vaderpaard te zijn « goed bloed faalt niet ».

AJAX DE LA LOGE

1e prijs 1938 te Thuin — 1e prijs van 3 jaar te Tongeren 1938

Moeder : Poseuse 26/7705 — Vader : Soudard de la Loge 36/3404.

laag fijne sintels en hierop dan een laag gewone tuinaarde en wel zodanig dat het gevuld is tot op een twee centimeter van den boord. Het is aan te raden, alvorens tot het zaaïen over te gaan, de aarde eens goed vochtig te maken. Men trekt nu ondiepe voortjes waarin men de zaden van vroege variëteiten legt.

In de gleufes getrokken in het kiembakje, legt men de zaden op 1 cm. afstand ; de gleufes zelf zijn slechts 3 tot 5 cm. van elkaar verwijderd en dit alles voor het gemak van het later uitnemen. In de bloempotes legt men 3 tot 4 zaden per pot, niet te diep. Men kan de potjes of kiembakjes in een warme plaats zetten tot de planten een vuist boven den rand zijn gegroeid.

De erwt is hoegenaamd niet moeilijk op haar grond en verkiest een gemakkelijke warme en vochtige luchtgesteldenis. Naarmate 't weder warmer wordt, zal ook de werking der microben, die de stikstof uit de lucht als voedsel voor planten aanwenden, toenemen en daarom moet men steeds voorzichtig zijn met een al te groote hoeveelheid stikstofrijke meststoff.

In een grond hiervan rijklijk voorzien, sou deze plant teveel bladeren ontwikkelen ten nadeele van de peulen.

Wil men een deel van het erwtenbed benuttigen als soepgroente, dan hoeft men deze plantjes af te snijden wanneer ze nog zeer jong en in lech sijn en enkel een hoogte van 20 tot 30 cm. bereikt hebben.

Al deze vroege erwtensoorten vragen geen al te groote rijsen ; achtians moet deze bewerking met

veel zorg uitgevoerd worden, anders gaan ze groote schade toebrengen aan de tusschenkultuur zonder te gewagen van een groote vermindering in opbrengst.

Gedurende de eerste groeiperiode zal het noodig zijn tusschen de rijen eens goeden grond op te hakken om hem toe te laten zich beter te verluften en te verwarmen ; later, als de planten een hoogte van 15 tot 20 cm. bereikt hebben, aardt men aan.

Opgepast voor de musschen. Deze zal men best van de erwtenbedden verwijderd houden met er fijne zwarte draden over te spannen. De draden mogen slechts gespannen worden op het oogeblik dat de erwten gaan boven komen, want de musch gewent zich alras aan een onschadelijken valstrik, maar zal toch zoolang wegblijven tot de planten hoog genoeg gegrosit zijn en het hen de moeite niet meer zal geven hen uit te rukken. Musschen zijn soms meer te duchten dan veldmuisen die in de nabijheid van de bosschen ook groote schade kunnen berokkenen, bijzonder als de erwten in rijen gezaaid en ze de rijtjes gevonden hebben om ze om te woelen en de zaden uit te halen. In dit geval ware het misschien beter op hullekens te planten.

Van ziekten hebben de vroege erwten weinig of niets te lijden.

Voor wat den zaadweek betreft, kan men enige planten uitkiezen waarvan men geen peulen plukt en dezen den kop uitsnijpen boven de 5e of 6e bloem. Wanneer de planten geel worden en beginnen te verdorren, rukt men ze met de peulen aan

Spinazie voor den Zomer.

De gewone spinazie wordt vooral geteeld in de Leste en in den Herfel ; in de s der Zomer schiet dit gewas zeer opdig door in zaad en die reer fijne en ge onde grovate is dan ook